

"Adam utandığından deyə də bilmir ki, qardaş, bizim ofisimiz, redaksiyamız, dizaynerimiz, o qədər vəsaitimiz yoxdur"

"Press Əks-səda" qəzetinin xüsusi buraxılışı "Ədəbi əks-səda" adlanır. Bu nəşrin necə, haradan əlimizə keçdiyi önəmli deyil. Diqqətimizi çəkən nəşrdə fərqli müəlliflərin - aralarında gənclər də var, orta yaşlılar da - qələmindən çıxan ədəbi nümunələrinə yer verilməsi oldu. "O qədər də tanınan yazarlar deyil", söyləsək, ümid edirik inciməzlər. Ədəbi cameənin "fəalları" zətən bəllidir.

Maraqlı olan nəşrin hansı ehtiyacdan, hansı zərurətdən yarandığıdır. Günümdə populyar mətbu orqanlar, ədəbi məcmuələr var: "Azərbaycan", "Ulduz" jurnalı, "Qobustan" toplusu, "Literaturniy Azerbaydjan", "Ədəbiyyat" qəzeti. Elə "525-ci qəzet" də səhifələrinə də şair-yazıcıların əsərlərinə daim geniş yer verir. Bir növ, ədəbi missiyanı üzərinə götürüb. Bundan başqa, hazırda ədəbi sahə üzrə ixtisaslaşmış saytlar, portallar da var.

Belə bir çoxnövçülük zamanında xüsusi ədəbi buraxılış etmək də hüner istəyir. Bunu necə bacarır "Press Əks-səda" qəzeti? Yeri gəlmişkən, redaksiya heyətində təmsil olunan yazar Nicat Həşimzadə ilə bu barədə söhbət etdik.

- Nicat bəy, "Ədəbi əks-səda" nə qədər müddətdir nəşr olunur?

- Əvvəlcə "Şərq" qəzetinin bütün kollektivinə təşəkkür edirəm ki, qəzetimizə belə maraq göstərirsiniz. Oktyabr ayında "Ədəbi əks-səda" qəzetinin ilk nömrəsi nəşr olundu. Noyabr ayında ikinci nömrəni nəşr etdik. Üçüncü nömrəni bir neçə gün öncə 23 yaşında vəfat edən çox istedadlı gənc şairimiz Rauf Raya həsr edəcəyik. "Press əks-səda" qəzeti illərdir ki, nəşr olunur. Əvvəllər ədəbiyyat əlavəsi də olub. Sonra bəzi səbəblərdən dolayı ədəbiyyat əlavəsinin çapı dayanıb. Süleyman Abdulla oktyabr 1-ci nömrənin girişində bu haqda yazıb.

- Xüsusi buraxılışın təqdimat bölümündə redaksiya heyətinə daxil olanlar arasında adınız var, ona görə sizə müraciət etdik. Bilmək istərdim, siz ancaq xüsusi buraxılışın redaksiya

"Ədəbi əks-səda"nın sədası sonra çıxacaq

Nicat Həşimzadə: "Qəzetdə çap olunmağın zövqünü elektron media yaşada bilmir"

heyətində çalışırsınız, ya "Press əks-səda" qəzetinin əməkdaşısınız?

- Səmimi cavab verəcəm. Redaksiya deyəndə ki, ofisimiz, bəlli bir məkanımız yoxdur. Redaksiyamız var ki, heyəti də olsun?! Bunu xahiş edirəm ki, oxucular şikayətlənmək kimi qəbul etməsinlər. Ədəbiyyat bir qara sevdadır. Ondan heç nə qazana bilməsən də, onsuz yaşaya bilmirsən. Bu, bəşər tarixinin ən gözəl qara sevdasıdır. Bu qara sevdanın səfasını yaşamasan da, olar. Bu qara sevdanın cəfası bütün səfalardan daha gözəl, daha şirin, daha müqəddəsdir. Bu taleyi özümüz seçmişik. "Press əks-səda" qəzetinin bütün zəhmətini dəyərli şairimiz, daim bizə öz dəyərli fikirləri və əməksevərliyi ilə dəstək olan Süleyman Abdulla müəllim çəkir. "Ədəbi əks-səda"nın da bütün zəhməti "Biz" klubun rəhbəri, yazar dostumuz Nemət Mətinə və Süleyman Abdullaya aiddir. Nemət yazıları toplayır, müəlliflərlə danışır. Süleyman müəllim də nəşr, dizayn işlərini görür. Qəzetlərin köşklərə paylanmasında da Süleyman müəllimin danılmaz əməyi var. Peyğəmbər adası bu insandan başqa biri, çətin ki bizim kimi erköyün gənclərə dözəydi. O ki qaldı mənim redaksiya heyətində olmağıma, hazırda ADU-nun Tərcümə fakültəsində müəllim vəzifəsində çalışıram. Həm də repetitoram. Son iki ildə işlərin çoxluğu səbəbindən birçə cümlə də yazma bilməmişəm. Mətbuat da məni çoxdan unudub. Bu gün siz mənə mesaj yazanda çox təəccübləndim sözün düzü. Azər Qismət, mən və digər dostlar imkan tapdıqca "Ədəbi əks-səda" qəzetinin oxunulması, oxucular və müəlliflər tərəfindən tanınması, gənc müəlliflərin cəlb olunması istiqamətində işlər görürük. Bunun qəzetin redaksiya heyətinin üzvlüyü işinə nə qədər aid olub-olmadığını da bilmirəm. Heç zaman heç bir qəzetdə çalışmamışam. Heyif ki, bu sahədə təcrübəm yoxdur. Saytlarda olmuşam, elektron media siyasəti ilə az-çox tanışam. Amma qəzet tamamilə fərqli imiş. Əgər "Ədəbi əks-səda" olmasaydı, bu həqiqəti heç vaxt bilməyəcəkdim. Bu gün qəzetçiliyi yaşadanlar böyük hörmətə layiqdirlər. Şəxsən mən, qəzetsiz bir dünyada, kağız kitablar olmayan bir dünyada yaşamaq istəmə-rəm.

- Maraqlıdır, belə bir xüsusi buraxılış nəşr etmək qərarına necə gəldiniz?

- Mərhum sənətsünas Ənvər Börüşoy müəllim məsləhət görmüşdü ki, "Yeddi gözəl adam" serialını izləyim. Türkiyənin ədəbi, siyasi mühitini, tarixini çox

yüksək səviyyədə ifadə ediblər bu serialda. Serialın adı şair Cahit Zarifoğlunun "Yeddi gözəl adam" adlı şeirindən götürülüb. Bu serialda yeddi ədəbiyyat sevdalısı dərgi nəşr edirlər, biri-birlərinin yazılarını, fikirlərini müzakirə edirlər, həmçinin dərgiyə göndərilən şeirləri, hekayələri təhlil edirlər. Həmin məktublara cavab verənlərdən biri də mənim çox sevdiyim yazıçı Rasim Özdənörən olub. Onun "Gül yetişdirən adam" romanı dünya ədəbiyyatının ən mükəmməl romanlarından biridir. Təəssüf ki, gənclərimiz bu müəllifi, bu romanı tanımır. Əslində, "Əks-səda" qəzetinin ədəbiyyat əlavəsinin yaranması da bu cür səbəblərdən oldu. Noyabr ayında Rasim Özdənörən haqqında yazılan məqaləm çap edilib. Sözün düzü, bu qədər çox maraq qazanacağını düşünürdük. Bir dəfə feysbukda yazmışdım ki, "Yeddi gözəl adam" serialını izləmədən, "Gül yetişdirən adam" romanını oxumadan ölmək günahdır. Bu film haqqında dostlarıma danışmışdım. Nemət Mətinə də deyirdim ki, bir qəzetimiz, jurnalımız olsa, yaxşı olar. Bəlkə də, o daha əvvəl deyib qəzet, jurnal ideyasını. Dəqiq xatırlamıram. Bu serialı izlədikcə məndə böyük həvəs, arzu yaranırdı ki, kaş öz qəzetimiz ola. Süleyman Abdulla bu ideyama, istəyimizə dəstəkləməşəydi, yəqin ki, reallaşmayan arzular siyahımıza daha biri əlavə olunacaqdı.

- Müəllifləri özünüzmü cəlb edirsiniz, ya özləri göndərilər yazılarını? İnciməzsiniz yəqin, çox da tanınmayan müəlliflərdir. Bilmirəm, bəlkə də gənc yazarlar arasında tanınırlar...

- Xüsusi buraxılışın yaradılmasında ilk səbəb bölgələrdə yaşayan müəllifləri çap etmək, oxuculara tanımaq olub. Əslində indi tanınmaq böyük problem deyil. İstedad varsa, maraqlı adamsansa, feysbukda səni tapırlar, izləyirlər. Ancaq qəzetdə çap olunmağın zövqünü elektron media yaşada bilmir. Kağız kitabın zövqünü elektron kitab verə bilmir. Qəzet çapdan çıxanda onun ətri insanı yaşadır, sanki insanı həyata, yaşamağa, xeyirxahlığa, gözəl əməllərə çağırır. Həm də ki kağız qalıcıdır, sayt bağlananda bütün məlumatlar itir. Bir saytda xeyli tərcümələrim çap olunmuşdu. Arxayın idim ki, kitab halında toplamaq istəyəndə saytdan yığıcam. Nə biləydim ki, sayt bağlanacaq. Təəssüf ki, tərcümələrimi tapa bilmədim. Borxesin, Çarlı Çaplinin, Markesin, Folknerin müsahibələrini tərcümə etmişdim. Nitsşenin, Freyding Dostoyevski haqqındakı fikirlər-

rini tərcümə etmişdim. Tanınan müəllifləri də çap edirik. Məsələn, Tərlan müəllim poeziyada sözünü demiş, öz üslubu olan şairdir. Bu nömrədə onun şeirləri çap olunub. Keçən nömrədə Vaqif Osmanovu çap etmişdik. Azad Müzəffərlinin hekayəsi çap olunub. Çox maraqlı hekayədir. Çox səmimi yazılıb, müəllif ruhunu, qəlbini qoyub hekayəyə. Əfsər Oğuzun maraqlı üslubu var, fərqli şeirlər yazır. Elsevər Hüseynoğlunu bir neçə ildir ki, tanıyıram. Əvvəllər də şeir yazırdı, amma indiki kimi yazmırdı. Son 9-10 ay ərzində xeyli inkişaf edib, hiss olunur ki, mütaliəsi artıb, öz üzərində çalışır. Mən gənc olanda heç kim çap etmədi yazılarımı. Tanışım da yox idi, dəstək olsun. O qədər kədərlənirdim ki, çap olunmayanda. Yazılarımda zəif olduğumu da demirdilər heç. Tənqid etsəydilər, düzəldərdim, öz üzərimdə çalışardım. Çox yazı göndərilir, seçim etmək çətin-dir. Cəmi iki nömrə nəşr edilib. Tam səmimi deyirəm, tanımadığım, bilmədiyim neçə istedadı özüm üçün kəşf etdim. Mən çox istəyirəm ki, gələcəkdə Azərbaycan ədəbiyyatında təsdiq ediləcək müəlliflərin ilk yazıları bizim qəzetdə çap olunsun. Azərbaycan ədəbiyyatında kiçik bir töhfə verə bilsək, özümü çox xoşbəxt sayaram. Qəzetimizi tənqid edənlər də olur. Təbii haldır. Məsələn, dizaynını tənqid edirlər. Adam utandığından deyə də bilmir ki, qardaş, bizim ofisimiz, redaksiyamız, dizaynerimiz, o qədər vəsaitimiz yoxdur.

- Çap olunan yazılar mətnin keyfiyyətinə görə çap edilir, ya tanışlıq əsas rol oynayır?

- Ədəbiyyat, sənət tanışlıq anlayışını anları. Mənim "Boşluqdan qaçış" ro-

manım haqqında ən kəskin tənqidləri ən yaxın dostları yazıb. Mən də onları tənqid etmişəm. Ancaq bu tənqidlər bizim dostluğumuza əngəl deyil, ola bilməz, olmamalıdır da. Mətn yaradan adamlar arasında sorğu keçirsəniz ki, keyfiyyətli mətn necə olur, yetərincə subyektiv cavablarla qarşılaşacaqsınız. İstənilən keyfiyyətli mətni tənqid etmək üçün səbəblər tapmaq olar. İstənilən ortabab mətni də tərifləmək üçün səbəblər tapmaq olar. Müdriklər deyir ki, mətn məntiqli ardıcılığı gözlənilən, strukturu nizamlı qurulan, dil normaları gözlənilən cümlələr toplusudur. Əlbəttə ki, mətn üçün məntiqli əlaqə vacibdir. Qeyri-səlis məntiğin kəşfindən sonra bütün bu təriflər, düsturlar öz aktuallığını itirir. Postmodern dövrdə kimdənsə ağıllı, məntiqli mətn tələb etmək nə qədər doğrudur? Tanışlıq əsas rol oynasaydı, niyə qəzeti abunəçilərdən yığılan vəsait hesabına çap edirdik ki? Bu qədər zülmü, iztirabı niyə çəkirdik ki? Məsələn, elə abunəçi olur ki, elə bilir abunə oldusa, hər nömrədə çap edilməlidir. Ödənişini geri qaytarıb nəzakətlə sağollaşırıq. Qəzetdəki bütün mətnlər yüksək səviyyəlidirmi? Əlbəttə ki, xeyr. Siz mənə elə jurnal, elə qəzet göstərə bilərsiniz ki, bütün nömrələrində, bütün səhifələrində bütün mətnlər əlahəzrət mətnin yüksək standartlarına ali səviyyədə uyğun olsun?!

- "Ədəbi Əks-səda"da müəllif Ülvyyə Niyazqızının şeirləri sovet filmlərini xatırladı, sanki "Qəribə təsadüf və ya həmişə təmizlikdə" filmində səslənən mahnının mətnidir. Çox üzr istəyirəm, mənə plagiat təsiri bağışladınız... Xəbəriniz var, o şeirdən?

- Hər bir qəzetin son səhifəsində qeyd edilir ki, müəlliflə redaksiyanın fikri üst-üstə düşməyib. Yaxşı olar ki, bu suala Ülvyyə xanım özü cavab verərdi. Amma bildiyim, tanıdığım qədər Ülvyyə xanım plagiatlığa yol verməz. Mətnə plagiatlıq şübhəsi yaradan amillər varsa, inanın ki, bu səmimi bir nostaljidir, xoş bir təsirlənmədir. Hər birimiz nə zamansa, hansısa şeirdən, hansısa mətn-dən təsirlənmişik. Bəzən bilmədən oğurluq da etmişik. Məsələn, bəzən elə olur ki, 5 il əvvəl oxuduğum kitabdan bir cümlə qəfil gəlir beynimə. Ancaq elə zənn edirəm ki, bu cümlə öz beynimin, öz qəlbimin məhsuludur. Bu, bilmədən oğurluq sayılır. Bizi alt şüurumuz idarə edir. Bir cümlə ilişib qalır beynində, 5 il sonra cümlə kimi ağ kağıza köçürülür. Sənə elə zənn edirsən ki, bu cümləni özün yazmışsan. Həyatımız da plagiatdır əslində, bizdən əvvəl də bizim kimsələr olub, bizim yaşadığımızı yaşayıb, bizdən sonra da bizim yaşadığımızı yaşayacaqlar. Həyatın plagiat olduğu dünyada şeir plagiat olmaz mı? Ülvyyə xanım da özüm üçün kəşf etdiyim müəllif oldu. Şeirlərini bəyənədim. İçdən yazıb, səmimi yazıb, təbii yazıb. Ədəbiyyatda ən ali əməl təbiiyyətdir.

- Çox sağ olun belə səmimi cavablara görə. Başqa nə deyə bilərsiniz... Sizə uğur arzu edirik.

- Mən də qəzetimizə, işimizə göstərdiyiniz diqqət üçün sizə təşəkkür edirəm. Çox sağ olun.

Söhbətəşdi: Mələhət Rzayeva